



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Vtrum ieiunium sit actus abstinentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

referat loco nunc dicitur.

Super Quæstionibus centesimæ quadragesimæ primi articuli secundum.

In articulo secundo, eiusdem questionis in responsione ad secundum, dubium ex Martino occurrit, ubi supra in questione de ieiunio, arguente contra auctorem in hac secunda solutione sic, Ieiunium non includit negationem aliorum uirtutum tamquam actus principales, neque tamquam circumstantiam, ergo ieiunium positus, uel re motis alijs uirtutibus uel uelutitum omni circumstantia debita, ergo est actus uirtuosus siue alia uirtutis ponatur, siue non.

4. dist. 15. q. 3. arc. 1. q. 2. per 10. & q. 5. ad 2. Et quolib. 3. art. 12. ad 3. Hoc primi dicti habet fo maliter Beda Marc. 9. c. 38. Ica dicitur eius ordinem 10. 2. & gloss. ordi naria in hoc loco. Homi. 16. in Euang. a me dio.

1. 2. q. 87. q. 143. & q. preced.

opera peragenda. Vnde dicitur Hier. quod rationalis homo dignitatem amittit, qui ieiunium charitati, uel uigiliis, seu ieiunio in gratia præfert.

Ad tertium dicendum, quod ieiunium natura, quo quis dicitur ieiunus aequum comedere, consistit in pura negatione, unde non potest poni actus uirtutis; sed solum illud ieiunium, quo quis ex rationabili proposito a cibis aequaliter abstinet. Vnde primum dicitur ieiunium ieiunij, secundum uero ieiunium ieiunantis, quasi ex proposito aliquid agentis.

ARTICULVS II.

Utrum ieiunium sit actus abstinentie.

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod ieiunium non sit actus abstinentie. Quia super illud Matth. 17. Hoc genus demoniorum &c. dicitur Hieron. Ieiunium non solum est ab eis, sed a cunctis illecebris abstinentia: sed hoc pertinet ad omnem uirtutem, ergo ieiunium non est actus specialiter abstinentie.

¶ 2. Prat. Greg. dicit in Hom. Quadragesima, quod ieiunium quadragesimale est decima totius anni: sed dare decimas est actus religionis, ut supra habitum est, ergo ieiunium est actus religionis, & non abstinentie.

¶ 3. Prat. Abstinentia est pars temperantiae, ut dictum est. Temperantia autem contra fortitudinem diuiditur, ad quam pertinet molestias sustinere: quod maxime uidetur esse in ieiunio, ergo ieiunium non est actus abstinentie.

Sed contra est, quod Isid. dicit, quod ieiunium est parsimonia uictus, abstinentiaque ciborum.

Respondendum dicendum, quod eadem est materia habitus, & actus. Vnde omnis actus uirtuosus, qui est circa aliquam materiam, ad illam uirtutem pertinet, quæ medium in illa materia constituit. Ieiunium autem attenditur in cibis, in quibus medium aduenit abstinentia. Vnde manifestum est, quod ieiunium est abstinentie actus.

Ad primum ergo dicendum, quod ieiunium proprie dictum consistit in abstinendo a cibis. Sed metaphorice dictum consistit in abstinendo a quibuslibet nocuius, quæ maxime sunt peccata. Vel potest dici, quod ieiunium proprie dictum est abstinentia ab omnibus illecebris: quia per quæ-

libet uicia adiuncta desinit esse actus uirtuosus, ut dictum est.

Ad secundum dicendum, quod nihil prohibet actum unius uirtutis pertinere ad aliam uirtutem, secundum quod ad eius finem ordinatur, ut ex supra dictis patet. Et secundum hoc nihil prohibet ieiunium pertinere ad religionem, uel ad castitatem uel ad quamcumque aliam uirtutem.

Ad tertium dicendum, quod ad fortitudinem secundum quod est specialis uirtus, non pertinet perferre quascumque molestias, sed solum illas, quæ sunt circa pericula mortis. Sufferre autem molestias quæ sunt ex defectu debilitatis tactus, pertinet ad temperantiam, & ad partes eius, & tales sunt molestie ieiunij.

ARTICULVS III.

Utrum ieiunium sit in præcepto.

Ad tertium sic proceditur. Videtur quod ieiunium non sit in præcepto. Præcepta enim non dantur de operibus supererogationis, quæ cadunt sub consilio: sed ieiunium est opus supererogationis, alioquin uicique, & semper aequaliter esset obseruandum, ergo ieiunium non cadit sub præcepto.

¶ 2. Prat. Quicumque transgreditur præceptum, peccat mortaliter. Si ergo ieiunium esset in præcepto, omnes non ieiunantes mortaliter peccarent, per quod uideretur magnus haec uis hominibus esse iniectus.

¶ 3. Prat. Aug. dicit in libro de uera religione, quod ab ipsa Dei dignitate hinc assumpto, a quo in libertate uocati sumus, pauca sacramenta saluberrima constituta sunt, quæ societate christianorum populi hoc est, sub uno Deo libera multitudinis continentur. Sed non minus uel libertas populi christianorum impeditur per multitudinem obseruantiarum, quam per multitudinem libertatium. Dicitur. Aug. in libro de inquisitione Januarii, quod quædam sunt religiones nostras, quæ minus sunt & paucissimas celebrationum sacramentis, sed uolunt esse libera, & minus sunt oneribus, ergo ieiunium non debuit per Ecclesiam ieiunium sub præcepto institui.

Sed contra est, quod hoc ad Licinium dicit de ieiunio, quod quærens. Vnaqueque provincia ab antiquis in suo sensu, & propria manu leges apostolicas arbitratu suo ergo ieiunium est in præcepto.